

NAPREJ

Glasiló Socialistične stranke Jugoslavije.

F. S. Zedinjenje strokovnih organizacij.

(K strokovnemu kongresu.)

Ena najvažnejših točk, ki jih bo moral naš kongres rešiti, je vprašanje zedinjenja vseh na enakih temeljih stoječih strokovnih organizacij v Jugoslaviji.

Papirnatih zedinjevanj imamo menda dovolj, treba je, da zedinjenje tudi praktično izvedemo.

Zavedati se moramo, da so priprave za papirnató zedinjenje precej lažje od onih, ki naj napravijo res enotno fronto ne samo po zunanjih znakih, temveč — kar je glavno — enotno fronto armade prežete z enakimi cilji.

Prepričan sem danes bolj ko kdaj poprej, da se to delo ne bo izvršilo na enem samem kongresu, temveč, da bo treba za to večletnega potrpežljivega dela.

Poglejmo na državno upravo. Ta ima na razpolago armado uradnikov, ima v rokah centralizirano vojsko, torej tudi moč, ki stoji za raznimi naredbami, pa vendar kako klavčno crka njena uprava in to največ radi zmešnjave, ki jo povzroča prehod od raznih načinov upravljanja k enotnemu aparatu.

Dasiravno so vsi ti državni sistemi med seboj zelo sorodni, gre pot k iznačevanju preko neštevilnih zaprek.

Tudi delavske organizacije imajo druga k drugi zelo sorodno upravo, vendar so tudi tukaj razlike najmanj tako velike kakor pri državni upravi.

Na razpolago pa nimajo niti dovelj upravno zmožnih ljudi, še manj pa kake moči, da koga prisilijo prilagoditi svojo upravo kakšni drugi. (Če bi bila sila sploh činitelj za pospeševanje zedinjenja!)

Najlažje stališče imajo pač tiste organizacije, ki bodo kar obdržale svoj aparat ter bodo tega razširile preko vsega ozemlja.

Zato so te ponajvečkrat tudi najbolj goreče zagovornice hitrega zedinjenja.

Zamisliti se bodo morale v položaj tistih organizacij in članov, ki bodo morali prelomiti z vso dosedanjó prakso, z vso tradicijo, ki je konec koncev tudi činitelj, dasiravno jo kot revolucionarji prav neradi priznavamo.

Ko bodo vsi posamezniki to do dobra premislili in se bodo v vso stvar skušali tudi vživeti, takrat bomo storili prvi korak k praktičnemu in zato trajnemu zedinjenju.

Začasni pravilnik Glavnega delavskega saveza Jugoslavije (G. D. S. J.) je gotovo prav dober temelj za zedinjenje in ga bo naš kongres prav gotovo sprejel.

Nobenega zadržka ni, da bi naša Strokovna komisija ne pričela takoj drugi dan po kongresu poslovati pod imenom Pokrajinski odbor G. D. S. J. Tudi finančne žrteve niso pretežke, zlasti še z ozirom na velike koristi, ki jih bo delavstvo imelo, ko se vsaj vrhovne instance zedinijo.

Težje je vprašanje zedinjenja posameznih strokovnih organizacij v enotne profesionalne saveze.

Naše strokovne organizacije v Sloveniji so organizirane po dveh načelih: 1. vsaka glavna stroka ima svojo organizacijo. 2. Vsi delavci istega podjetja morajo biti organizirani v isti organizaciji in to v tisti, v katero spada po značaju podjetja večina delavcev.

Pri srbskih in hrvaških organizacijah pa ni tako.

V vsakem podjetju organizira vsaka organizacija delavce svoje stroke, tako, da posluje v enem in istem podjetju kar po več organizacij.

Da je tak sistem skrajno neroden, mislim, da ni treba posebej povdarjati, če pomislimo, da one stroke, ki so podjetju najbolj potrebne, izvojujejo najboljše uspehe in to po največkrat na račun podjetju manj potrebnega delavstva.

Tak sistem rodi škodljivo sovraštvo med strokami, ki se ga moramo dosledno izogibati, in konec koncev je tudi skrajno krivično in nesocialistično, če si ene stroke pomagajo iz blata tako, da porinejo druge tem globokejše vanj.

Tako delajo kapitalisti, da povzdigujejo sebe na račun drugih, naše organizacije so pa najmanj poklicane, da posnemajo taka dejanja.

Ena organizacija v enem podjetju je najboljši sistem že zato, da se mora ta brigati za vse v podjetju zaposlene delavce enako, da oni delavci, ki so nenaдомestljivi, pomagajo še onim, ki nimajo teh ugodnosti.

V pravilniku Glavnega delavskega Saveza je odločeno, da se morajo posamezne strokovne organizacije reorganizirati na način, kakršnega zagovarjamo mi. Zdi se mi važno povdariti, da morajo to storiti predno se zedinijo z našimi.

Ako bomo organizacije prej zedinjevali, bo imela centrala polne roke dela s to grupacijo, drugo organizatorično delo bo pa zastajalo. Na ta način ne bodo trpeli le tisti deli organizacije, ki se temu itak

Izhaja razen pondeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravníštvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 2½ pšeničnih kg, celoletno 30 pl. V marcu 1922 računamo pl po 4 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 60 p. Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo. Reklamacije za list so poštnine proste.

izogniti ne morejo, temveč tudi tisti, ki so to bolezen že preboleli.

Pa ni to edini vzrok, ki govori za to, da je treba najprvo vsak pri sebi napraviti red, potem se bomo pa zedinjevali.

Ko bodo organizacije na jugu izvedle določbe pravilnika, bo tudi razmerje moči čisto drugačno nego je danes.

Posamezne nekvalificirane in polkvalificirane stroke bodo na svoji moči pridobile dočim bodo nekatere kvalificirane, ki predstavljajo sedaj prav veliko število članstva, marsikaj zgubile.

Krivično bi bilo, če bi odločevali o smeri, taktiki in organizatoričnem delu posamezne organizacije člani, ki po svojem značaju dela spadajo v druge organizacije.

Vzemimo za primer tarifno ali strokovno politiko.

Organizacija, ki posluje na principu ene organizacije v podjetju, mora svojo tarifno politiko opirati na vse druge činitele, kakor pa ona, ki n.pr. združuje samo najbolj kvalificirane delavce iz več podjetij v svoji sredi, dočim so drugi delavci organizirani zopet pri drugih organizacijah.

Marsikateri očitek, da imajo nekatere stroke na jugu boljše plačo, nego pri nas, je šel na ta način. Lahko je naprimer izboljšati plačo strojniku v kakem lesnem podjetju, zlasti če še strojnikov primanjkuje. Tako zvišanje podjetnika le malo obteži, če izboljša plačo le posameznim skupinam, ker si to pridobi nazaj največkrat na ta način, da večini delavstva v podjetju ne izplača tega, kar jim gre.

Tarifna politika naših organizacij je res nekaj težja, ali zato je mnogo bolj pravična.

Pri zedinjevanju je treba paziti na to, da bodo tvorile jedro organizacijam one pokrajine, ki imajo vse to že izvedeno. Nujno potrebno je, da dobe te na skupno upravo tak upliv, da bodo celotno fronto usmerile po teh smernicah.

Sicer je pa še cela vrsta vprašanj, ki jih bo treba obdelati preden bomo ustvarili podlago dobremu soglasju.

Pridno in sistematično delo bo pa odstranilo tudi te ovire. Naš cilj je enotna frontadela, ta cilj je velik in plemenit, nobene žrtve zanj niso prevelike.

K novemu volilnemu redu za občinska zastopstva.

Nové občinske volitve v Ljubljani?

Novi občinski volilni zakon, ki je stopil dne 18. t. m. v veljavo, je dosedaj veljavni občinski red temeljito poslabšal.

Po novem volilnem redu imajo pasivno volilno pravico samo volilci, ki so dopolnili 34. leto in ki v dotični občini že najmanj dve leti redno prebivajo. Ta določba je očitvidno naperjena zoper delavce, ki so pri iskanju dela prisiljeni pogosto menjavati svoje bivališče.

Za avtonomna mesta in za občine, ki štejejo nad 10.000 prebivalcev, se je uvedla nova razdelitev mandatov na ta način, da kandidatni listi, ki dobi relativno največ glasov, pripade kot premija polovica mandatov manj eden in samo ostali mandati se razdele med vse stranke na dosedanjí način po proporcju. Na prvi mah se vidi tako, da je demokratski »zakonodajalec«, ko je koval to določbo,

imel pred očmi ljubljansko občino. Če bi namreč ostalo razmerje kandidatskih list in oddanih glasov pri prihodnjih občinskih volitvah isto, kakor je bilo pri lanskimi volitvah, bi dobili demokratije na podlagi te določbe dvetretjinsko večino!

Zadovoljni smo z določbo, da se v občini, v katerih so dobili pri zadnjih volitvah komunisti relativno večino, morajo tekom treh mesecev vršiti popolnoma nove občinske volitve. Skrajni čas je že, da se v velikih občinah, kakor so n. pr. Vič, Moste, Trbovlje, itd. izvolijo redne občinske uprave in da se odpravi dosedanja gerentska sramota. Reakcionarna in zoper delavstvo je pa naperjena določba, da se imajo nove volitve izvršiti na podlagi starih volilnih imenikov, ki so bili sestavljeni že jeseni leta 1920. Vsi delavci, ki so se tekom tega časa preselili ali priselili, so s tem oprani volilne pravice. Istotako je krivična določba, da se v občinah, v katerih komunisti niso imeli relativne večine, vrše samo nadomestne volitve za razveljavljene komunistične mandate. S tem se namreč daje buržuaznim volilcem prilika, da si pridobe še nekaj mandatov izmed onih, ki so pri prvih volitvah pripadli glasovom izključno proletarskih volilcev.

Demokratski listi vedo tudi poročati, da se ljubljanski občinski svet razpušči in da se izvrše v Ljubljani nove volitve. Naš list je dosledno zastopal mnenje, da je ljubljanski občinski svet pohabljen truplo, ker manjka v njem šest občinskih svetnikov, ki jih je izvolilo komunistično delavstvo. Našim demokratom se gre pač zgolj zato, da bi zopet dobili nazaj Ljubljano, katere izgube ne morejo preboleti. Ali pa bodo padli ljubljanski volilci pred njimi na kolena, je drugo vprašanje. Če pa se že vrše v Ljubljani nove občinske volitve, pa moramo že danes prav energično protestirati zoper to, da bi se vršile na podlagi starih volilnih imenikov, ki so se sestavili za volitve v konstituanto. Stanje volilcev v Ljubljani se je od takrat tako bistveno izpremenilo, da bi volitev na podlagi starih volilnih imenikov ne podala prave slike ljudske volje. Določba novega volilnega zakona, da se vrše volitve na podlagi starih volilnih imenikov namreč za slučaj, da se ljubljanski občinski svet razpušči, ne velja, temveč velja zgolj za slučaj, da bi se vršile v Ljubljani samo nadomestne volitve.

Tudi zahtevamo, da se vrše nove volitve na nedeljo, da se s tem da volilcem večja prilika udeležiti se volitev. Če bi kljub temu pokrajinska uprava razpisala volitve v Ljubljani na podlagi starih volilnih imenikov in na delavnik, bi to opravičeno smatrali za udarec delavstvu v obraz!

IZ VOJVODINE.

Novi Sad, 20. marca 1922.

V Vojvodini je mogla zaznamovati naša stranka, baš kakor pri vas v severnem delu Slovenije v najtežjih časih lepe uspehe.

Iz volilne borbe v ustavotvorno skupščino smo izšli častno. Tudi občinske volitve so nam prinesle lepe uspehe. Pri nas v Novem Sadu imamo v občinskem svetu šest zastopnikov. Če bo prišlo sedaj do volitev, bodo rezultati še vse ugodnejši. Lahko se trdi, da smo pri nas razkol med delavstvom preboleli. V tem oziru ima zaznamovati delavski pokret težko kje tako lepe uspehe, kakor tu. Če nas vprašate: kje je vzrok naših uspe-

hov v tej smeri, mislim, da bom zadel stvar najbolje, ako trdim, da v tem, da smo znali vedno ločiti osebnosti in stvar samo. Načelno nismo nikjer niti za las popuščali. Drugače pa smo znali izločiti osebne simpatije in antipatije iz načelnih bojov in odkazati vsaki politični ambiciji primeren delokrog. Zakaj v tem je čisto globlje jedro tega, kar razbija organizacije in kar se izraža pogosto v sporih, ki se zde samo načelni spori. Vsak, ki pozna življenje, ve, kako je pogosto, ne da bi se ljudje tega zavedali, volja mati filozofije.

Politik je umetnik, ki zna zbrati volje v harmonično celoto. V tem smislu smo bili pri nas dobri politiki, zato imamo uspehe.

Naše politične in sindikalne organizacije lepo napredujejo. V delavski zbornici se začena živahno delo. Z gospodarskimi organizacijami stoji slabše.

V Novem Sadu imamo sicer lepo tiskarno in lep Delavski dom. Konsumnega združenstva pa nimamo. Je s tem v sedanjih razmerah tudi silno težko začeti. Ni izvežbanih in zanesljivih strokovnjakov za to. Uverjen sem, da nam bo na tem polju medsebojna pomoč in podpora še zelo potrebna.

Delavska zbornica in pa bolniška blagajna obeh postati, kakor po drugod, tudi pri nas jaka oporišča za delavski pokret.

Zedinjenje stranke in delavstvo je dalo tudi našim silam novega poleta.

Zdaj nismo več razbita ladjica, ki plava po valovih, težko se boreč z viharji, ampak del velike, na široko zasnovane organizacije, ki raste v večjo in lepšo bodočnost.

Politične vesti.

+ G. Beltram, ne bojte se! Zavedni proletarij, ki smo ga pozvali, naj se udeleži vašega shoda, ne pozna metode razbijanja tujih shodov, zato se vam ni treba bati, da se bo danes spozabil. Že raditega ne pojde na tako pot, ker lahek boj s takimi ljudmi, kakor so v vaši stranki, ki se že poslužujejo laži in demagogije, da branijo svoje stališče, in ki niso n. pr. niti sposobni, da bi razumeli našega poziva tako, kakor je bil mišljen in kakor ga je pravilno razumel celo nekoliko počasni »Narod«: da smo se namreč iz vašega obupnega le - vkup - kričanje norca delali. Če ste pa stvar pravilno umeli in jo le po klerikalni morali na svoj način zavili, to se pravi, če ste našemu pozivu enostavno podtaknili klic po razbijanju, ki ga tam ni, potem odgovarjajte svoji vesti, mi se pa za to odgovarjanje dalje ne brigamo. Res je pa, da nas bo veselilo, če vas bo občinstvo na koncu malo izžvižgalo. To daje celi zadevi nekako živahno lice in živahne ljudi imamo radi kakor n. pr. vaši tovariši pri »Slovincu« nasilje Aristotelovim logikom. Ne maramo pa lažnjivih ljudi in demagogov; zato se današnjega shoda veselimo, da jim damo občutno in stvarno lekcijo, če bo treba.

+ Neradi vlačimo ljubljanski gledališki škandal na politično areno, ker bi nam utegnil marsikdo, ki ni poučen, očitati, da ne delamo edino iz pravičnega nagiba, da se javnosti pokažejo krivci brez izjeme. Vendar pa moramo povedati, da mimogrede napisan stavek v »Jutrovem« uvodniku (št. 69.), ki ima nekako sledeči smisel: da je neumno, če naprtimo demokratom, da so udeleženi kot stran pri upropaščenju gledališča — da ta nedolžni stavek ne more niko-

gar prepričati o njihovi nedolžnosti. Zadržnič smo povedali, kako je bivši upravnik v imenu demokratske stranke z gledališkim denarjem plačeval »kurirska pota«. Če se »Jutru« preveč ne mudi z napadom na to našo konstatcijo, naj počaka še par dni, da bomo najprej vse druge zadeve povrsti, potem pa še to širše obdelali. Nato se lahko zgrabimo.

+ Mrličje brcamo. »Jutro« vzdihuje v današnji številki, češ, čudno je opozicionalno časopisje. Zakaj nas vedno brci, če smo že davno politični mrličji. »Jutru« lahko osvežimo spomin, pa mu navajamo izmed ostalih številnih samo eno grešno akcijo, ki so jo započeli demokrati v zadnjem času: da se namreč obdrže zloglasne Wranglove čete na svojih dosedanjih mestih v kljub neštevilnim pritožbam, ki opisujejo divjaška početja teh carističnih tolp, ki jih vzdržuje belgrajska vlada z žulji naših davkoplačevalcev! Za ta svoj načrt so že pridobili finančnega ministra Kumanudija, finančni odbor pa je odločno proti vzdrževanju zloglasnih Wranglovcev, ki opravljajo obmejno službo. To je samo ena demokratska akcija, ki dovoli jasno označuje njihovo takozvano »naprednost«. Takih akcij je vse polno in zato je jasno, da ji morajo pri bližnjih volitvah pokazati hrbet vsi količkaj razsodni ljudje. To nas pa seveda ne moti, da ne bi že sedaj mlatili po njih.

+ Fašistovske orgije in komedije na Reki. Iz Reke je pobegnilo 49 članov konstituante, ki se sedaj mudijo pri Sv. Ani in v Bakru. Poročnik Cabrana je v kljub temu sklical sejo, ki se jo je udeležilo le 12 članov, izmed katerih so dva avtonomaša privedli s silo, ki sta glasovala proti. Poslopite, kjer so zborovali, so zasedli fašisti, oboroženi s puškami, bodali in bombami. Bajce je prišel zadnje dni na Reko D'Annunzio, ki je prišel s ponarejeno brado in bo stopil v akcijo kakor hitro pridejo regularne laške čete. Vse te namerava pridobiti zase s svojim božanstvenim glasom.

Dnevne vesti.

Gledališče je cerkev, ne borza za špekulante! Jutri nadaljujemo brezobzirno članek s tem naslovom. Čakali smo, da se gospoda zgane. Se bomo pa mi. Javnost naj stvar zasleduje in potem energično zahteva takojšnjo odpomoč, saj je gledališče vendar nje last in nobena porodica na svetu nima pravice, da ji to last krati. So med drugimi gnusnosti, o katerih ne moremo pisati. Kar boste zvedeli, je pa dovolj, da lahko prisilite merodajne faktorje k rešitvi našega največjega kulturnega in socialnega škandala.

»Jutru« še en odgovor. »Jutro« je mnenja, da smo si vesti o nameravanih demonstracijah v operi kratkomalo sami izmislili. Kdor ni idiot, je v našem članku bral, da smo take demonstracije z vso odločnostjo obsodili, in sicer prav z istimi razlogi kakor »Jutro«. In iz še mnogo važnejšega, ki smo se ga naučili spoštovati iz lanskih dogodkov, ko je nebitvena stvar, kakor je demonstracija, gospodom dala zadnji pripomoček, da so važnejše stvari zatušali. »Jutro« s svojo demagogijo tudi noče nič drugega kot to, da bi spravil pozornost s predmeta in dosegel isti cilj: zatušanje. To dela slaba vest. Ampak mi se na slabe vesti prav nič ne oziramo in se ne bomo spuščali v gledališki zadevi prav nič v prerekanje, dokler ne bo vse čisto.

»Jutro« se zgraža nad kulturnim delom nedemokratskega slovenskega časopisa.

bišja ki mu je nekako surovo in prazno. »Jutro« že ve, kako neprijetna je reč. Iz prakse: ko je izhajalo v ponedeljek; ko je s Peskovo afero vzgajalo slovensko javnost; celo iz iste številke, v kateri se zgraža, in sicer iz uvodnika, ki ima med drugimi cvetkami tudi lepo tujko »ignoranca« na račun žurnalistike, pa ne svoje, temveč, kakor je videti, opozicionalne. Morda se »Jutro« zgraža celo nad demokraško »Domovino«. Pa to je njegova stvar. Naša je pa ta: »Jutro« omenja med drugim nekulturni ton našega lista v polemiki s klerikalizmom. Res niso bile lepe marsikaterne besede. Ampak, kdor jih je napisal, je tudi prepričan, da so letele na naslov nelepim ljudem, o katerih je tudi »Jutro« prepričano, da so res nelepi. In to je tisto: Če pride k nam lažnjivi Kljukec v goste, pa ga imenujemo lažnjivega Kljukca, čeprav ga boli. Osla imenujemo osla, svinjo svinjo, sleparja sleparja, lopova lopova — pa so sama grda imena. Ne vemo, zakaj bi jih ne imenovali, če pašejo k svojemu predmetu. Če ne pašejo, potem šele zabolijo. In končno: Ne vemo, zakaj bi iz gole galantnosti do lažnjivega Kljukca sami postali galantni lažnjivci. To prepustimo »Jutru«, če se mu tako zdi lepše. Potem pa bi ga opozorili še na nekaj: Lepše bi tudi bilo, če bi zavedoma ne pisali lažnjivo o ljudeh in strankah, ki jim ne pripada dotični list. Lepše bi tudi bilo, če bi zavedoma ne delali na najnesramnejši način v škodo drugih in splošnosti. In tukaj greši »Jutro« prav mnogo in ljudje njegove stranke tudi. Želite dokazov? Ne zavijajte oči tako pobožno. Pobožnost je včasih prav slaba krinka.

V znamenju neprestanih smrtnih obsodb. Vojno apelacijsko sodišče je kot najvišja inštanca potrdilo smrtno obsodbo orožnika Bezlimanovića v Sarajevu, ki je pred več meseci ubil nekega trgovca iz Dalmacije. Smrtno obsodbo se mogoče in so zelo značilne za kapitalistični družabni red, ki je v prvi vrsti odgovoren za vse mogoče zločine. Smrtna kazen je barbarizem, ki bi se ga moralo že davno odpraviti. Smrtna kazen namreč ni nič drugega kakor zakonit umor. Človek pa nima pravice ubijati in ravnotako ne za kazen usmrčati.

Kaj bodo ukrenili za odpravo begunskega škandala. V članku pod tem naslovom smo poročali 21. t. m. o interpelaciji poslanca sodr. Golouha. V poročilo se je vrinila neljuba pomota po zaslugi tiskarskega škrate, ki je napravil iz 500 — 5000. Od 7000 beguncev je namreč ostalo v taborišču v Strnišču pri Ptujju samo še 500 beguncev.

Ljubljana.

Jutri, v petek ob 20. bo v mali dvorani »Mestnega doma« redni diskusijski večer. Pridite vsi člani, kajti razpravljalo se bo o važnih zadevah.

Produktna borza v Ljubljani. Ministrstvo trgovine in industrije je dovolilo ustanovitev produktneborze v Ljubljani.

Iz gledališke pisarne. V petek, dne 24. t. m. ob pol 8. zvečer vprizori ljubljanska opera muzikalni roman Gustava Charpentierja »Luizo«, ki spada v krog največjih in najpriznatejših francoskih glasbenih del in je doživela samo v Parizu v prvem letu stopetdeset predstav. V glavnih vlogah nastopijo pri nas gna. Zikova in gg. Sowilski, Romanowski in Kovač. Poleg njih sodeluje v večjih in manjših vlogah 29 solistov in solistk. Dirigent in režiser je operni ravnatelj Rukavina

Mestni tržni in policijski urad bo vsled snaženja prostorov v ponedeljek dne 27. marca 1922 za stranke zaprt.

Koncert priredi v nedeljo, dne 2. aprila v Sokolskem domu na Viču pevska družstvo »Slavija« Vič-Glince. Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnice se dobivajo v predprodaji pri g. Alb. Sinkovcu, brivcu na Glincah; na dan koncerta pa zvečer pri blagajni.

Iz strok. gibanja.

ŽIVILSKA STROKA.

Osrednje društvo živilskih delavcev in sorodnih strok v Ljubljani sklicuje za 24. marec t. l. ob 3. popoldne v prostorih hotela »Tivoli« svoj redni občni zbor. — Dnevni red: 1. Poročilo predsedstva. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo kontrole. 5. Položaj delavca in organizacije. 6. Volitev odbora. 7. Raznoterosti. — Odbor.

VRHNIKA: TOVARNA KONZERV!

Danes, 23. marca so se vršila pogajanja, ki bi naj bila zaključena. Teh pogajanj se opetovano ni udeležil predsednik Legvart. Pogajanja so se izvršila brez vsakega nadaljnjega uspeha. Torej 8., 17. in 23. t. m. so se sestali zastopniki delavstva in tovarne, da rešijo mezdno vprašanje delavstva, toda gosp. Legvart daje vedno ukaz, da se delavstvu ne sme zvišati plača, posebno pa ne mesarjem, katere je na predzren način opeharil za celih 50 kron tedensko. Pri sprejemu jim je bilo obljubljeno na teden od 400 kron naprej. hrano in stanovanje. Omenjeno delavstvo je moralo zato garati 10 ur na dan. Danes pa, ko se je organizacija živilskih delavcev za stvar pobrigala in uvedla 8-urnik, jim ta gospod noče priznati pogojno obvezo ter ne izplača diferenc od 8 na 10 ur. To je: 2 uri jim pri pogojni plači odtrguje. O tem bomo še naknadno govorili. Glavno je to, da si je delavstvo obdržalo pravico, specialno pa mesarski pomočniki, o meznem vprašanju posvetovati se skupno ter končno poton zaupnikov predložiti svoje zadnje mnenje. O poteku bomo še poročali. — **Delavec.**

Liublanski kovinarjem na znanje! Radi kongresa O. D. K. posluje blagajnik podružnice na praznik, v soboto, dne 25. marca od 9.—12. dopoldne. — Načelnik.

DELAVCI!

Danes v četrtek ob pol 8. zvečer v »Mestnem domu« v Ljubljani

JAVEN SHOD.

Udeležite se ga! Gospoda Beltrama je strah, da bi mu shoda ne razbili! Pokažite mu, da ne poznate teh klerikalnih manir!

Gospodarstvo.

Cene žitu zopet naraščajo. V začetku preteklega tedna so se pojavile na naših trgih velike množine žita. Pridelovalci so se na vso moč trudili, da bi prodali blago, ker jih je bilo strah, da bodo cene še bolj padle. (Cene pšenici so dosegle minimum 3.75—4.37 Din.) Kupci pa z istega razloga niso hoteli kupovati. Ker pa je pričela koncem preteklega tedna vrednost naše krone padati, so poskočile cene žitu. — Sedaj so ponudbe zopet male, povpraševanje pa živahno. Pšenica se trži (Sombor 21. t. m.) po 4.45—4.50 Din., koruza

po 3.30—3.35 Din., oves po 3.20—3.30 Din., moka štev. 0 po 6.25 Din., moka štev. 2 po 6 Din., krušna moka po 5.50 Dinarjev.

ČRNA DESKA.

STANOVANJSKI SENAT IN BAV-BAV.

Vem, da se bo javnost zanimala za bavbava, ki je hotel podpisane prestrašiti, oziroma, kakor to odlok stanovanjske komisije in senata veleva, izgnati iz Ljubljane.

23. aprila 1921. sem vložil prošnjo za nakazanje stanovanja v Ljubljano. Po velikem trudu mi je tedanji stanovanjski urad 5. julija odklonil prošnjo z izgovorom, da ni stanovanja. Proti temu ukrepu je pritožba prosta na pov. za socialno skrbstvo tekom 8 dni po dostavitvi. Akt je podpisal lastnoročno znani Hovanski. Ker sem čutil, da mi je gospoda tedanjega stanovanjskega sosyeta storila krivico, sem dne 15. istega meseca vložil priziv. Po mojem prizivu je morala trava rasti, ker je bil šele 10. januarja 1922. rešen! Odlok sem prejel šele 7. febr. t. l. Torej je rabil za dostavitev smrtne obsodbe naš državnemu uradu nič več in nič manj kot 21 dni. Pritožba se je kot zakasnela zavrnila. Spodbijalni odlok je poln števil, ki niso z originali v skladu. Pravi, da sem šele sedmi dan vložil priziv, kar pa ne odgovarja resnici. Res je, da sem prejel odlok 9., ne pa, kakor to trdi gospoda, 11. julija 1921. Ni res, da sem vložil priziv 18. julija, res je, da sem vložil priziv 18. julija, kar dokazuje štev. 2493—21. drž. stan. urad. z dne 18. julija, name naslovljenega uradnega dopisa. Vrhtega pa me je hotela ta gospoda nagnati v vero, da je postavni prizivni rok — samo 3 dni. — Sedaj je stvar najlepša: Najvišji bivši stanovanjski urad mi je dal pismeno pravni pouk, da imam 8 dni časa za vložitev priziva; najvišji današnji stanovanjski senat pa pravi, da moram jaz nositi škodo za nemarnosti bivšega gospoda stanovanjskega očeta Hovanskega, ki je podpisal uradni akt, v katerem mi dovoljuje 8 dnevni prizivni rok!

Ker se s takim celo leto romajočim in krivičnim odlokom nisem mogel zadovoljiti, sem zaprosil invalidsko organizacijo za pomoč. Važno zame je, kaj je njeni deputaciji izjavil mlad gosp. dr., referent pri stanovanjski komisiji, ko je z njegovo pomočjo preiskovala akte. Priporočal je zadnji lek, in sicer nadzorstveno pritožbo. Nadzorstveno pritožbo sem takoj vložil. V 7. točki sem se pritožil proti brezobzirnemu zavlačevanju moje popolnoma upravičene prošnje, nadalje sem opozoril na nevarnost, ki preti ženi in nedolžnim otrokom, katera sta bolna.

To vse je menda gospode juriste pri senatu tako ujezilo, da so sklenili, absolutno mi ne dovoliti preselitve v Ljubljano. Zadnji odlok tega visokega senata se glasi takole: Pritožbi se ne ugodi.

Ko sem prejel to tretjo in zadnjo smrtno obsodbo, mi je z ozirom na bolno ženo in otroke, ki morajo umirati od boleznih in lakote v Zidanem mostu, srce zapelo: živila domovina! Živila pravica, ki jo uživa žrtev — vojni invalid — v domovini, za katero se je žrtvoval! Dalje pravi odlok sledeče: Nepravilni pravni pouk v izpodbijanem odloku glede na jasno določbo čl. 19. star. pravilnika tedaj ne more biti merodajen in se je od pritožnika po preteku 3 dnevnega roka vložena pritožba radi zakasnelosti morala zavrniiti itd.

Tako so hoteli završiti mojo stanovanjsko afero in mene spraviti ob vsakdanji kruh, na drugi strani pa naj bi mi

umrla žena in nedolžni otroci. To ne bo šlo tako gladko.

Jaz ne bom molčal.

Mojo družino je v tej nesreči obžalovati, krivec Hovanski pa spada na obtoženo klop, da zagovarja svoj greh. Senat tudi ni brez greha, ker je za časa odločanja o moji prošnji popolnoma pozabil na uredbo o stanovanjih (glej Ur. list št. 77. z dne 6. julija 1921. člen 20. pod b., ki pravi: Stanovanja se podeljujejo tudi onim, ki morajo stanovati v dotičnem kraju, a so po svojem ekonomskem in socialnem položaju navezani na socialno zaščito. Nepobitno je, da je moj slučaj, ki je zapopaden v tej naredbi, neovrgljiv. Gospoda se je vsedla na staro uredbo, ki je ravno ugasnila, in slučajno je moj odlok po Hovanskem bil podpisan 5. julijem, torej za en dan iz stare v novo naredbo in iz tega dela gospoda šimla, kljub temu, da mi je državni urad dal, beri: osem dni časa do priziva! Torej, ne morem, niti ne bom kdaj priznal sklepa tega senata, katerega dolžnost je, da v prvi vrsti preskrbi moji družini stanovanje, v drugi pa pokliče Hovanskega na odgovornost.

Ivo Meznarič, vojni invalid.

Po svetu.

— **Zaplemba cerkvenega bogastva v Rusiji.** Sovjetska vlada je pred tedni objavila naredbo za konfiskacijo dragih kovin in kamenja v vseh ruskih cerkvah. Vse zaseženo cerkveno bogastvo bo prodano in skupiček pojde v sklad pomožne akcije v gladovnih gubernijah ob Volgi. — Konfiskacija se ima izvršiti v enem mesecu. Vršili jo bodo posebni odbori v okrožjih, ki so organizirani iz članov okrožnega pomožnega odbora, finančnega oddelka in centralnega izvrševalnega sovjetskega odbora. Zraven so tudi predstavniki cerkve. Odbor ima nalogo popisati in oceniti sleherni zaplenjeni pred-

meš; opis in cena se zanese v zapisnik. Prepis zapisnika obdrži krajevni odbor, original se pa pošlje centralni vladi v Moskvo. — Ruske cerkve, pravoslavne in druge, posedujejo milijardne vrednosti zlata, srebra, plačine in žlajtnih kamnov v obliki monštranc, kelihov, krožnikov in nakitja, ki krasi oltarje in ikone (kipe svetnikov). Vse to bogastvo mora biti zaplenjeno v korist stradajočih kmetov v prizadetih pokrajinah. Bogastvo bodo porabili edino v ta namen. — Koniška odbori pričakujejo odpor v nekaterih krajih, kjer se popi branijo dati zlatino; v drugih krajih so pa popje že v naprej sporočili, da bodo prostovoljno dali vse zaklade kot »božje posojilo« stradajočim ljudem.

— **Največji hotel na svetu.** V Chikagu med Sedmo in Osmo cesto na Michiganski cesti, malo južno od hotela Blackstone, bodo zgradili največji hotel na svetu. Zgrajen bo iz kamna, ki ga lomijo v Bedfordu, Ind. Stavba bo stala petnajst milijonov dolarjev in bo imela tri tisoč sob. Hotel bo nosil ime Stevens. Stavbišče je stalo dva milijona in pol dolarjev. V hotelu bo lahko nastanjenih 3600 oseb, ali toliko kot v malem mestu. Poslopje bo pokrivalo en mestni blok. Opremljeno bo z dvorano za konvencije in druge prireditve. Streha bo tako izdelana, da se bodo nanjo lahko spuščali letalci in z nje napravljali polëte. Glavni vhod bo na Michiganski cesti. Vhodniški hodnik bo štiristo čevljev širok. V glavni obedovalnici bo za 1000 gostov prostora in se bo nahajala na severni strani hotela. V banketni dvorani bo prostora za 1444 oseb in menda bo največja na svetu. Delo prične baje s prvim julijem in poslopje mora biti dograjeno v letu in pol. Poslopje bo imelo petindvajset nadstropij.

— **Finančna kriza na Japonskem kot posledica kapitalističnega gospodarstva.** Sredi političnih nemirov, demonstracij in

socialnega nepokoja se je pojavila še bančna kriza na Japonskem. Japonska zdaj plačuje kazen za orgije borznih iger in finančnih špekulacij, ki so imele svoj ples takoj po vojni in katerega še ni konec. Iši, glavni borzni špekulant, ki je lansko leto nagrabil 60 milijonov jenov (v našem denarju so to milijarde) je zdaj skrahiral. Banke ne marajo več izplačevati njegovih čekov. Posledica tega je bila, da so bile zadnji ponedeljek zaprte borze v Osaki, Tokiju, Kobi in Jokohami. Drugi špekulanti so priskočili Išu na pomoč in založili toliko denarja, da so lahko odprli delniško borzo v Osaki, toda rižne borze so ostale zaprte, kajti cena rižu je padla na jen. Išijev krah je prišel, ko je hotel zadnji mesec pokupiti ves riž. Vse japonske banke so v kritičnem stanju; nekaj bank na deželi je že zaprlo vrata.

UTRINEK.

Jezus je sovražil bogatine. Šibal jih je ob vsaki priliki. Sovražil je duhovne in jih neusmiljeno ošvrknil s svojo satiro. Kadarkoli je bila priložnost. Rekel je: »Blagor ubogim.« Nikdar ni rekel »Blagor bogatim; blagor farizejem!«

V današnjih dneh čistega krščanstva je seveda vse drugače. — Današnji zastopniki Jezusa pravijo: »Blagor tistim, ki so bogati, kajti nas imajo na svoji strani.«

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ.)

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

„TRIBUNA“

tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Najcenejša dvokolesa in otroški vozički raznih modelov. Sprejmejo se tudi dvokolesa in otroški vozički v polno prenavo, emajliranje z ognjem in poniklanje. Ljubljana, Karlovska cesta števil. 4.

Krojaška delavnica

z vsem inventarjem se odda v podnajem oziroma sprejme se kompanjon. Ponudbe pod »Kompanjon« naj se pošljejo upravi »Naprej-a«.

Trgovski lokal

ali večja prazna soba v sredini mesta, ev. v prvem nadstropju ali na dvorišču se išče proti visoki najemnini. Ponudbe pod »Lokal« na anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5.

Išče se trgovski lokal

ev. velika prazna soba v prvem nadstropju (lahko tudi na dvorišču), najraje v sredini mesta, proti visoki najemnini. Ponudbe pod »Trgovski lokal« na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Spreten

KOVINOLIVAR

se išče.

Ponudbe z navedbo zahteve plače naj se pošljejo:

Heinr. Stolz, Kula, Vojvodina.

Največja zaloga klavirjev in pianin v Ljubljani.

TVRDKA J. DOLENC, Ljubljana, Milšerjeva ulica št. 5

se priporoča za nakup najboljših instrumentov izvrstnih tovarn po najsolidnejših in nizkih cenah.

Tovarna JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Šelenburgova ul. 3.

Barva vsakovrstno - - - - - blago.

Kemično čisti obleke.

Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.

Podružnice:

Maribor
Gosposka ul. 38

Novomesto
Glavni trg

Kočevje
št. 39.

Konsum. društvo rudarjev v Hrastniku

vpisana zadruga z omejenim poroštvo

sprejema hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4%.

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 576 članov ter sledeče društvene sklade:

Rezervni delež K 120.201.82.

Društveni delež K 17.103.71.

Blagovni promet za l. 1919/20 je znašal K 2,963.093.48. Delež znaša K 100.—.

Član postane lahko vsak.